

[Carl Petersen.]

hurtig vedtagelse. Men det kan ikke undgås ved drøftelsen og behandlingen af disse spørgsmål, at man gør sig sine tanker, når man selv har levet fuldt med i hele den udvikling, der har været på udstykningsområdet, hvor staten jo har investeret mange penge siden gennemførelsen af loven af 1919, da man knæsatte det udstykningsprincip, som siden har levet videre. Jeg var selv en af de heldige, der kom i betragtning et af de allerførste år efter vedtagelsen af loven af 1919, og kender derfor også i rigt mål de muligheder, under hvilke disse husmænd arbejder; når det er tilfældet, tvinges man til at gøre sig visse forestillinger om fremtidens statshusmænds økonomiske vilkår. Til sammenligning skal jeg angive nogle tal.

Da jeg etablerede mig i 1922, var lånemulighederne 12 000 kr. til bygninger; dertil kom så jordværdien, som dengang var ansat til 6 000 kr. for 12 tdr. land, ca. 6 ha god jord. Det vil sige, at de beløb, som man dengang fandt nødvendige til jord og bygninger; androg ca. 18 000 kr. Det er den samme sum, som man nu i henhold til det foreliggende lovforslag skal anvende udelukkende til jordkøb; det vil altså sige, at der formentlig bliver tale om, at vedkommende får ca. 6 ha jord for disse penge, og denne jord vil formentlig ikke være så god som den, jeg erhvervede for 6 000 kr. i 1922. Når man ser på lovforslagets tal og sammenholder dem med de tal, som var gældende i begyndelsen af 20'erne, kan man godt få visse betænkeligheder. Der er nu et jordkøbslån på 18 000 kr., et byggelån på 48 000 kr., installationslån 2 500 kr., etableringslån 6 500 kr.; alt sammenlagt bliver det nu 75 000 kr. Dette beløb investeres i et brug, formentlig på en 6 ha mellemgod jord, hvor der må regnes med, at det i modsætning til det i 1922 er et delvis besat husmandsbrug, idet man må gå ud fra, at der er sat maskiner og inventar ind til et beløb, der svarer til etableringslånet på 6 500 kr. Med de beløb, jeg her har nævnt, vil den vorde husmand antageligt selv komme til at indskyde et beløb på omkring 15 000 kr., hvilket vil sige, at den samlede investering kommer op på ca. 90 000 kr. for at skabe et husmandsbrug på 6 ha.

Det er vel ikke meget galt, hvis jeg regner med, at der til afdrag og renter — afdrag, når den afdragsfri periode er forbi — og faste skatter vil medgå omkring 2 000 kr. på en sådan ejendom eller ca. 340 kr. pr. ha. Ja, jeg tør næsten ikke tænke den tanke igennem, hvordan kommende husmænds

økonomiske tilværelse vil komme til at forme sig, når konjunkturerne vender indenfor landbruget.

Jeg har ikke fremført dette klagesuk, fordi jeg mener, at de beløb, der er fastsat i lovforslaget, er for store, tværtimod. Såvidt jeg kan skønne, har man ikke engang forhøjet beløbene så meget, som anskaffelsesprisernes stigning andrager fra i fjor til i år. Det vil altså sige, at de i virkeligheden er for små. Jeg er i hvert fald ikke i tvivl om, at de vanskeligheder, man i fjor havde med at få bygningshåndværkere til at give tilbud på bygning af husmandsbrug til de daværende beløb, ikke vil blive mindre i den periode, vi nu går i møde, selvom tallene er blevet forhøjet.

Der er også en anden grund til, at jeg fremfører disse betragtninger, nemlig for at minde om de uheldige virkninger, det vil få for landbouddommen og dens fremtidige muligheder, når der føres en økonomisk politik, som lader høje verdensmarkedspriser på landbrugsprodukter slå igennem på hjemmemarkedet, ja, i det hele taget slå igennem. Resultatet må da blive det, som vi nu er vidne til, at de nuværende besiddere af disse landbrugsejendomme tjener en mængde penge, som før eller senere skal betales tilbage af den kommende generation af landmænd, altså nuværende landmænds børn. Det er en sørgelig udvikling, der giver et trist fremtidsperspektiv, som jeg nok synes der kan være al mulig grund for os politikere til at være opmærksomme på.

Angående det andet problem, som foreligger, den tilstræbte forenkling af administrationen, da hilser jeg en sådan med glæde. Den er formentlig en følge af de henstillinger, der blev rettet ved sidste udvalgsbehandling af disse love i fjor til den højtærede minister om at søge en vis forandring her, fordi det har været en meget langsom og smelig historie at få bevillingerne og ikke mindst at få pengene frem, når bevillingerne var givet.

Jeg er selvfølgelig opmærksom på den betænkning, som landstingsudvalget har afgivet, og hvori man også anfører, at denne forenkling må forudsætte, at sagerne stadig afgøres under den parlamentariske ministers ansvar. Men iøvrigt hilser jeg den foreslåede omlægning med glæde, og så vil jeg kun håbe, at det ikke blot bliver en virkning på det papir, hvorpå loven er skrevet, men at vi også i det praktiske liv mærker en væsentlig forandring fra det langsomme til noget, der er lidt mere fart på.